

TÜRK ÜNİVERSİTELER BİRLİĞİ ÇERÇEVESİNDE NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ'NİN BİLİMSEL POTANSİYELİ ve BU BAĞLAMDA TÜRK DÜNYASI ÜNİVERSİTELERİNİN BİLİMSEL POTANSİYELİNE ETKİSİ

Bülent KARA*

Özet: Bu bildiri, Türk Dünyası üniversitelerinin bilimsel ve kültürel işbirlikleri üzerinden, Türk Üniversiteler Birliği'nin bilimsel ve toplumsal dönüşüm üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Özellikle, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin bu birliğe üyeliği ve Türk dünyası üniversiteleri arasındaki akademik etkileşimdeki rolü incelenmektedir. Üniversiteler, yalnızca bilimsel bilgi üretme süreçlerinin ötesinde, toplumsal yapıları dönüştüren ve kültürel bağları yeniden şekillendiren kurumlar olarak değerlendirilmektedir. Türkistan üniversiteleri arasındaki işbirlikleri, bireylerin toplumsal hiyerarşilerden bağımsızlaşmasını ve daha geniş bir toplumsal mobiliteye ulaşmalarını sağlarken, aynı zamanda eğitim yoluyla bölgesel işbirliklerini güçlendirmektedir. Bu bağlamda üniversiteler, küresel rekabette güç kazandıran ve toplumsal sınırları aşan kritik sosyal kurumlar olarak ön plana çıkmaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılarak, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin Türk Üniversiteler Birliği içindeki yeri ve Türkistan'daki akademik ilişkilerin geliştirilmesine yönelik atılan adımların ulusal ve uluslararası düzeydeki etkileri incelenmiştir. Bu çalışma, sosyolojik bir bakış açısıyla üniversitelerin toplumsal bağlar ve güç dinamikleri üzerindeki dönüştürücü etkisini ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Türk Üniversiteler Birliği, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

The Scientific Potential of Niğde Ömer Halisdemir University within the Framework of the Union of Turkic Universities and Its Impact on the Scientific Potential of Turkic World Universities

Abstract: This academic presentation examines the scientific and cultural collaborations of universities in the Turkic World, focusing on the impact of the Union of Turkic Universities on scientific and societal transformation. Specifically, the study explores the membership of Niğde Ömer Halisdemir University in this union and its role in academic interactions between universities in the Turkic World. Universities are viewed not only as institutions of scientific knowledge production but also as entities that transform societal structures and reshape cultural ties. Collaborations between universities in Turkestan enable individuals to break free from societal hierarchies and achieve greater social mobility, while also strengthening regional cooperation through education. In this context, universities emerge as critical social institutions that not only enhance global competitiveness but also transcend societal boundaries. The study employs a survey model to analyze Niğde Ömer Halisdemir University's position within the Union of Turkic Universities and the national and international impacts of initiatives aimed at fostering academic relationships in Turkestan. This research, from a sociological perspective, addresses the transformative influence of universities on social connections and power dynamics.

Key Words: Turkic World, Turkish Universities Association, Niğde Ömer Halisdemir University

Giriş

Üniversiteler, bilimsel araştırma ve bilgi üretimi noktasında küresel bir perspektife sahip olan ve evrensel değerleri şekillendiren önemli kurumlar olarak tanımlanabilir. Bilim, insanlığın öznellikten nesnellığe doğru ilerleyen bir yolculuk olarak kabul edilebilir. Bu yolculuk, insan yaşamını aydınlatma ve dünya hakkında daha derin bir anlayış geliştirme amacı gütmektedir. Bilimin gelişimi, yalnızca teorik bilgiyle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda küresel refah, sürdürülebilirlik ve toplumsal ilerleme gibi değerlerin de yayılmasına olanak tanır. Bu bağlamda üniversitelerin hem yapısal hem de teorik açıdan toplumda önemli bir rol üstlenen kurumlar olduğunu ifade etmek mümkündür. Üniversiteler, geleceğin kuşaklarını yetiştirmede kritik bir toplumsal işlev görmektedir. Özellikle hızlı bir modernleşme sürecine giren toplumlarda, üniversitelerin bu işlevi çok daha belirginleşir ve bu süreç, üniversitelerin sadece bilimsel değil, ideolojik bir taşıyıcı olma yönünde de bir dönüşüm geçirmelerine yol açabilir (Bilge, 2016:15). Bu bağlamda üniversiteler, bilimsel araştırma ve akademik etkileşimlerin merkezinde yer alarak, küresel bilimsel ilerlemenin şekillendiği ve toplumsal dönüşümlerin temelini atabileceği yegâne kurumlar olarak ön plana çıkmaktadır.

* Prof. Dr. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji. bkara@ohu.edu.tr ORCID ID: 0000-0001-6021-085X

Bilgi, üniversitelerde derinlemesine işlenip analiz edilerek, bilimsel bir veri veya bulgu olarak somutlaşmaktadır. Türk Üniversiteler Birliği'ne üye üniversiteler, küresel ölçekte bilimsel araştırmalar gerçekleştiren ve Türk dünyasının bilimsel potansiyelini somut bir şekilde ortaya koyan önemli akademik kurumlar olarak öne çıkmaktadır. Türk Keneşi Üniversiteler Birliği 2013 yılında kurulmuş olup, 7 üye ülkeler arasında yaklaşık 110 üniversitenin yer aldığı bir ağ oluşturmuştur. Bu üniversiteler Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan gibi ülkelerde yer almaktadır. Türkiye, üye ülkeler arasında en fazla üniversiteye sahip ülke olarak öne çıkmakta olup, bu üniversitelerden biri de Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'dir (<http://turkunib.org/tr>). Bu ülkeler ve üniversiteler, Türk Dünyası'nın kültürel ve küresel boyutta bilimsel anlamda kendisini ifade etme yeteneğini güçlendirdiği ve Türk Dünyası'nın küresel bilimsel rekabet gücünü sergilediği ifade edilebilir. Sosyolojik açıdan değerlendirildiğinde, Türk Dünyası'ndaki üniversiteler, ortak dil ve kültür paylaşımı sayesinde bir kimlik ve toplumsal aidiyet duygusunun bilimsel düzeyde birleşmesine olanak tanıdığı ve bu bağlamda, söz konusu üniversitelerin bilimsel potansiyellerinin incelenmesi, büyük bir önem arz etmesi konuya yaklaşımımızın temel nedenlerindendir.

Türk Üniversiteler Birliği, Türk Dünyası içinde bilimsel işbirliği ve akademik ağların gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu birlik, sadece Türkiye'nin değil, Türk dili konuşan ülkeler ve bölgeler arasındaki bilimsel etkileşimi artırmakta ve uluslararası düzeyde daha fazla etki yaratmak adına büyük bir fırsat sunmaktadır (Telli, 2021:13-14). Bu bağlamda araştırmanın amacı, Türk Üniversiteler Birliği çerçevesinde örnek rol model olan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin bilimsel potansiyelini inceleyerek, bu potansiyelin Türk Dünyası üniversitelerinin bilimsel gelişimine olan etkilerini analiz etmektir. Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin bilimsel araştırma kapasitesi, yenilikçilik ve bilgi üretme alanındaki faaliyetlerini değerlendirerek, üniversitenin Türk Dünyasında bilimsel işbirlikleri ve küresel rekabet açısından oynayabileceği rolü ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin araştırma altyapısı, akademik işbirlikleri ve uluslararası düzeydeki başarıları, Türk Dünyasındaki diğer üniversitelerle olan etkileşimleri ışığında incelenecek ve üniversitenin Türk Dünyasının bilimsel potansiyeline nasıl bir katkı sağlayabileceği analiz edilecektir.

Bu araştırma, Türk Üniversiteler Birliği çatısı altında yer alan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin bilimsel potansiyelinin, Türk Dünyası üniversitelerinin genel bilimsel kapasitesine olan katkılarını anlamak için önemli bir fırsat sunmaktadır. Türk Dünyasında akademik ve bilimsel işbirliklerinin güçlendirilmesi gerektiği bir dönemde, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin mevcut bilimsel altyapısı ve araştırma faaliyetlerinin, Türk Dünyasının uluslararası bilimsel rekabette daha güçlü bir konum elde etmesine nasıl katkı sağlayabileceğini gösterecektir. Ayrıca, bu araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin bilimsel potansiyelini en üst düzeye çıkararak, Türk Dünyasındaki üniversiteler arasındaki etkileşimi artıracak stratejik yaklaşımlar geliştirilmesine yönelik önemli öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Türk Dünyasında bilimsel işbirliklerinin, küresel bilimsel rekabette bir güç oluşturma açısından kritik bir rol oynayacağı öngörülmektedir. Ayrıca bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır.

Bu konuya odaklanılmasının temel amacı, sosyolojinin araştırmaya olanak sağladığı toplumsal, kültürel, kolektif ve bireysel bağlar arasındaki ilişki dinamiklerinin inşası ve ilişkileridir. Bu bağlamda üniversiteler yalnızca bilimsel bilgi üretme değil, aynı zamanda toplumsal yapıları dönüştüren ve güç ilişkilerini yeniden şekillendiren kritik sosyal kurumlar olarak ele almak mümkündür. Türkistan üniversiteleri arasındaki akademik işbirlikleri, bu ülkelerdeki bireylerin ulusal ve bölgesel düzeydeki sosyal hiyerarşilerden bağımsızlaşmalarını, dolayısıyla daha geniş bir toplumsal mobiliteye ulaşmalarını sağlamaktadır. Türk Üniversiteler Birliği gibi yapılar, bölgesel işbirliklerini güçlendirerek, eğitim yoluyla güç dinamiklerini dönüştürmeyi ve toplumlar arasındaki sosyal sınırları aşmayı mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda üniversiteler, yalnızca bilgi üretiminin ötesinde, toplumsal yapılar arasındaki

etkileşimi yeniden düzenleyen ve küresel rekabette güç kazandıran kurumlar olarak ön plana çıkmaktadır.

Türk Devletleri Teşkilatı akademik hayatının, Türklük bilincinin geliştirilmesindeki rolünü anlamak için, Nobel ödüllü ve uluslararası alanda tanınan Prof. Dr. Aziz Sancar'ın 2023 yılında Semerkand'da düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği Rektörler Özel Toplantısı'ndaki açılış konuşması dikkatlice incelenmelidir. Bu konuşma, Türklük bilinci bağlamında büyük bir öneme sahiptir ve metnin orijinal haliyle incelenmesi, konunun derinlemesine anlaşılabilmesi açısından elzemdir.

"Değerli kardeşlerim!

İlk önce, Türk Devletleri Teşkilatı'na bağlı Türk Üniversiteler Birliği'nin toplantısında sizlere hitap etmenin benim için büyük bir iftihar kaynağı olduğunu belirtmek isterim.

Uzun zaman birbirinden ayrı düşmüş Türklerin bir araya gelmeleri, güçlerini birleştirmeleri, kendilerinin ve dünyanın kalkınmasına ortak katkılar sunma imkanına ulaşmaları bizim hep gençlik hayalimiz olmuştur. O yüzden, bugün sizlerin Türk Dünyası'nın Medeniyet Başkenti Semerkant'da bir araya gelerek, milletimizin bilim ve eğitim sorunlarını, bu sorunlara ortak çözümleri ele almanız beni çok mutlu ediyor.

Ben Nobel Ödülü'nü aldığımda, sadece kendimi değil, sadece Türkiye Cumhuriyeti'ni değil, bütün Türk Dünyası'nı temsil ettiğimi hissediyordum, bunu biliyordum ve bununla büyük bir gurur duydum. Fakat, aynı zamanda içimde bir ezginlik vardı. Biz büyük medeniyetler yaratmış büyük bir Türk milletiyez. Ya, ben niye Nobel kazanan ilk Türk olayım?

Biz tarihimizle övünüyoruz. Bize tarih kitaplarında biz Türklerin büyük medeniyetler yarattığını öğretirlerdi. Gerçeği söyleyim, ilkokulda, ortaokulda buna inanıyordum. Fakat, liseye, üniversiteye gittikten sonra buna şüphe ettim ve bu içimde bir tutku olarak kaldı. Yıllar sonra, Batılı yazarlardan çıkmış eserleri okudum ve anladım ki, gerçekten 750 ile 1250 yılları arasında Türk Dünyası bilim dünyasının merkeziydi. Gerçekten, biz büyük medeniyetler yaratmışız. Ama bir sürü nedenlerle ondan sonra bilim yapmayı bıraktık ve Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri bizi geçti. Bunu çözmemiz lazım.

Gerçekten de, biz Türklerin yaklaşık son 500 yılda bilime doğru dürüst katkı yapamadığımız ortadadır. Peki neden yapmadık? Bazı insanlar buna 'zeki olmadığınız için' yanıtını verir. Ancak bilim yapmak genetik veya zekâ meselesi değil, gelenek meselesidir. Yahudi kardeşlerimiz dünya nüfusunun yüzde 0.2'sini teşkil ediyor ve yüzde 20 bilim Nobellerini almışlardır. Onlar diğer insanlardan daha üstün zekâlı mı? Değiller. Onların kültüründe bilime, eğitime önem veriliyor. Dolayısıyla biz de bunu bir gelenek haline getirmeli ve çocuklarımıza erken yaşta aşılmalıyız. Bu konuda özellikle sosyal bilimcilerin çalışma yapmaları lazım.

Ben gittiğim Türk ülkelerinde teknolojiye önem verilmeye başladığını gördüm. Teknoloji önemli, fakat temel bilim olmadan teknoloji olmaz. Avrupa'dan, Amerika'dan makine alıp, ben teknoloji yapıyorum, ben patent aldım, bilmem ne aldım ne Türkiye yükselir, ne Türk Dünyası yükselir. Benim inancım bu. Dünyada eğer bir adımıyı duyurmak istersek, eğer bir kuvvet olarak tanınmak istersek, eğer yabancılar tarafından yönetilmek istemiyorsak, biz bilim yapmalıyız ve bilimde kuvvetli olmalıyız ki, dünya bizi yaptığımız bilimle tanısin. Unutmamalıyız ki, biz çalıştığımız, ürettiğimiz sürece üstün olacağız. Yoksa, üstünlük genetik değildir. Bütün insanlar birbirine eşittir.

Kuşkusuz ki, Türk Dünyası'nda bilimsel gerikalmışlığın bir çok kurumsal ve sosyal nedenleri vardır. Maalesef ben bunların çözümünü iyi bilmiyorum. Fakat anladığım o ki, maddi yatırım yapmaktan öte bir bilim ortamı geliştirmek lazım. Uluğ Bey, İbn-i Sina, El-Biruni yoktan ortaya çıkmadılar, o zaman Türk Dünyası'nda bir bilim ortamı vardı, yüzlerce başarılı bilim insanı vardı ve bilime çok ilgi vardı, bilime önem veriliyordu. Aynı zamanda, Uluğ Bey, Uluğ Bey gibi Orta Asya Altın Çağı'ndaki diğer bilim adamları Türk Dünyası'nda

bilim adamlarıyla ortak çalışarak bilim yapıyorlardı. Bunlara bugün de önem verirsek, Türk Dünyası'nda bilim ve toplum gelişir ve ilerler.

Türk Dünyası'nda bilimsel gerikalmışlığın nedenleri ve bunlara çözüm yollarının bulunması için hiç kuşkusuz ki, sosyal bilimcilerimizin ortak ve detaylı araştırmalarına ihtiyaç vardır. Fakat Türk Dünyası'nda bilimi geliştirmek için, dünyayla yarışmak için neler yapmamız gerektiğini nazikane kendi gözlemlerime dayanarak, burada özetlemek istiyorum” (guvsam.istinye.edu.tr).

1) Üniversiteler: Bilgi ve Bilim Üretiminde Stratejik Bir Merkez

Bilgi, insanın çevresini, varlıkları ve fenomenleri anlamlandırma çabası doğrultusunda ortaya çıkan bir olgu olarak, hem bireysel hem de toplumsal bir işlev taşımaktadır. Bu bağlamda bilgi, yalnızca bir kişisel edinimden ibaret olmayıp, aynı zamanda toplumsal bir değer ve güç kaynağıdır. Bilgi edinme süreci, zihinsel kavramların oluşturulması, somut ya da soyut varlıkların kavranması ve bu kavramlar üzerinden bir anlam inşa edilmesiyle gerçekleşmektedir. İnsanın bu anlam oluşturma çabası, onun toplumla kurduğu ilişkide önemli bir yer tutar. Bilgi, sadece var olanın bilincine varmak değil, onunla kurulan kavramsal ilişkiler üzerinden şekillenen bir süreçtir. Bu süreçte elde edilen bilgi, toplumun değer ve normları ile şekillenir ve toplumsal yapının önemli bir unsuru haline gelir (Öner, 2008:23-26). Bilim ise bilgi üretme ve doğrulama sürecinin sistematize edilmiş bir biçimidir. Bilim bilgi alanında yer alarak, bu bilgileri dönüştürme ve uygulama yeteneğine sahiptir. Bilimsel bilgi, özellikle gözlem ve deneyle elde edilen olgusal verilere dayanmaktadır (Foucault, 1999:233). Bu bağlamda, bilimsel bilgi, objektifliği ve doğruluğu garanti eden bir bilgi türü olarak kabul edilmektedir. Bilimsel bilgi, sistematik yöntemlerle elde edilen veriler üzerinden geliştirilerek toplumsal ilerlemeyi ve dönüşümü mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda bilimsel üretim, toplumların kültürel, sosyal, ekonomik gibi değerlerin gelişimine katkı sağlarken, aynı zamanda insanlığın ortak bilgi birikiminin güçlenmesine olanak tanır. Bu olanağı mümkün kılan kurumlardan birinin de üniversiteler olduğunu ifade etmek mümkündür.

Üniversiteler, bilgi ve bilimin üretildiği, dağıtıldığı ve geliştirildiği önemli kurumlar olarak küresel bilimsel gücün şekillenmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Bu kurumlar, akademik araştırmalar ve disiplinler arası çalışmalar aracılığıyla yeni bilgiler üretir, bilimsel teorileri geliştirir ve toplumların karşılaştığı küresel sorunlara çözüm önerileri sunmaktadır. Bilimsel çalışmaların uluslararası düzeyde paylaşılması ve işbirliklerinin artırılması, üniversitelerin küresel bilimsel potansiyelini pekiştirir ve bu, ülkelerin bilimsel rekabet gücünü yükseltir (Barnett, 2008:6-7). Ayrıca, üniversitelerin güçlü araştırma altyapıları, inovasyonu teşvik eder ve teknolojik gelişmelerin önünü açarak ekonomik ve toplumsal kalkınmayı hızlandırır (Yalçın, Esen, Burmaoğlu ve Sorkun, 2021:47). Bu bağlamda, üniversiteler yalnızca bilgi üreticisi değil, aynı zamanda küresel bilimsel gücün biçimlendiricisi olan dinamik merkezler olduğu ifade edilebilir. "Türk Dünyası Üniversiteler Birliği'nde rol model konumunda bulunan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin, bu bağlamdaki bilimsel algısına odaklanmak, üniversitenin bilgi üretimi, bilimsel katkıları ve Türk Dünyası Üniversitelerinin bilimsel potansiyeline etkisi açısından önemli bir fayda sağlayacaktır.

2) Türk Devletleri Teşkilatı'nın Tarihsel Perspektifi

Türk Devletleri Teşkilatı'nın eski adı, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi-Türk Konseyi şeklindedir. 2009 yılında kurulan Türk Devletleri Teşkilatı, uluslararası bir örgüttür ve Türk devletleri arasında işbirliğini teşvik etme amacına sahiptir. Türk Devletleri Teşkilatı'nın kurucu üyeleri içerisinde Türkiye başta olmak üzere Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan ülkeleri yer almaktadır. Bakü 2019 yılında tam üye olarak katılmıştır. Macaristan 2018 yılında Türkmenistan 2021 yılında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ise 2023 yılında Teşkilat nezdinde gözlemci statüsü kazanmıştır. 3 Ekim 2009 tarihli Nahçıvan Anlaşması ve 16 Eylül 2010 tarihli İstanbul Bildirisi'ne göre “Teşkilata üye ülkeler, Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın amaçları ve ilkelerinin yanı sıra uluslararası hukukun diğer evrensel olarak tanınan ilkelerini benimsemiştir. Barış ve güvenliğin korunması ile iyi komşuluk ilişkilerinin

geliştirilmesine ilişkin uluslararası normlar, TDT çatısı altında yürütülecek işbirliğinin zeminini oluşturmaktadır” (www.turkicstates.org).

1992 yılından itibaren toplanan Türkçe Konuşan Devletler Devlet Başkanları Zirveleri sonucunda Türk Devletleri Teşkilatı ortak siyasi temel üzerine inşa edilmiştir. Türk Devletleri Teşkilatı’nın kuruluşunun resmen ilan edilmesi 16 Eylül 2010 yılında olmuştur. 2010 yılında resmen ilan edildiği dönemde Teşkilatın öncelikleri ve yol haritası belirlenmiştir. Bu noktada yapılan zirveler, Türk Devletleri Zirveleri olarak tekrardan adlandırılmıştır (www.turkicstates.org).

3) Türk Devletleri Teşkilatı’nın Gayesi, İşleyiş ve Faaliyetleri

Türk Devletleri Teşkilatı’nın amacı Türk Devletleri arasındaki dayanışmayı ve ortak işbirliğini ilerletmektir. Aynı zamanda Türk Dünyası’nın ortak dil, kültür ve tarihini çok taraflı çerçevede geliştirmektir (www.mfa.gov.tr). Türk Devletleri arasındaki işbirliği derinleştirilerek hem küresel hem de bölgesel barışı sağlamaktır. Türk Devletleri Teşkilatı’na üye ülkeler hukukun üstünlüğüne, iyi yönetişime, demokrasiye bağlılıklarını ve insan haklarına saygılı olacaklarını belirtmişlerdir. Türk Devletleri Teşkilatı’nın inşa etmek istediği Türk dili konuşan toplumları dil birliği ve ilaveten üye ülkeleri ortak kültür, tarih ve kimlik ekseninde özel dayanışma çerçevesinde bir araya gelmek istemesidir (www.turkicstates.org). Dolayısıyla Türk Devlet Teşkilatı’nın temel aldığı olgu üye ülkelerin birlikte paylaştığı dil, kültür, tarih ve kimliktir. Bu olgular üzerinden ortak bir nokta belirlenerek üye ülkeler arasında dayanışma sağlanmaya çalışılmaktadır.

Örgütün, Nahçıvan Anlaşması’nın 2. Maddesinde ortaya konulan temel amaç ve görevleri şunlardır:

- Taraflar arasında karşılıklı güvenin güçlendirilmesi;
- Bölge ve bölge dışında barışın korunması;
- Dış politika konularında ortak tutumlar benimsenmesi;
- Uluslararası terörizm, ayrılıkçılık, aşırılık ve sınır ötesi suçlarla mücadele için eylemlerin koordine edilmesi;
- Ortak amaçlarla ilgili her alanda etkili bölgesel ve ikili işbirliğinin geliştirilmesi;
- Ticaret ve yatırım için uygun koşulların yaratılması;
- Kapsamlı ve dengeli bir ekonomik büyüme, sosyal ve kültürel gelişimin amaçlanması;
- Hukukun üstünlüğünün sağlanması, iyi yönetim ve insan haklarının korunması konularının tartışılması;
- Bilim, teknoloji, eğitim ve kültür alanlarında etkileşimin genişletilmesi;
- Kitle iletişim araçlarıyla etkileşimin ve daha yoğun bir iletişimin teşvik edilmesi;
- Hukuki konularda bilgi değişimi ve adli işbirliğinin teşvik edilmesi (ikadder.org).

4) Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği Kuruluş Amacı

Türk Keneşi yani Türk Devletleri Teşkilatı’na üye olan ülkeler kapsamında yükseköğretim çerçevesinde işbirliği amaçlanarak, Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği kurulmuştur. 10 Ağustos 2012 tarihinde ve 23 Ağustos 2012 tarihinde gerçekleşen Türk Keneşi Eğitim Bakanları Toplantısı ve Türk Keneşi İkinci Zirvesi’nde, Türk Üniversiteler Birliği’nin alt yapısı şekillendirilmiştir. Şekillenen altyapı, 28-29 Mart 2013 tarihindeki Türk Üniversiteler Birliği Hazırlık Toplantısındaki kararlar neticesinde yörünge hazırlanmış ve kuruluş sağlanmıştır (http://www.turkunib.org/). Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği’ndeki üye üniversite öğrencilerinin spor, kültürel ve eğitim çerçevesinde hem işbirliği yapılmasını hem de geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Türk Birliği Üniversitelerin genel amaçları şu şekildedir:

- Ortak tarih, kültür, dil mirasından yola çıkarak yüksek öğretim kurumları arasında işbirliği sağlanması, çağdaş, bilimsel düzeye uygun eğitim standartlarının uygulanması suretiyle ortak kimlik bilinci yüksek nesiller yetiştirilmesi,
- Üye üniversitelerdeki programların uyumlu hale getirilmesi,
- Ortak kredi transfer sisteminin uygulanması,
 - Öğretim elemanı yetiştirme programlarının teşvik edilmesi,
 - Öğrenci ve öğretim elemanı değişim programlarının uygulamaya konulması,
- Üye üniversitelerin birbirlerinin diploma denkliğini tanımalarına yönelik uygun zeminin oluşturulması,
- Üniversitelerin belli alanlarda sahip oldukları öne çıkan üstünlüklerden yararlanılması,
- Uygulamaya yönelik ortak öğretim, araştırma programlarının ve projelerin yürütülmesi,
- Üye üniversiteler arasında sempozyumlar, akademik faaliyetler, kültür, bilim ve spor alanlarında yarışmalar düzenlenmesi,
 - Türk Dünyasına yönelik çalışmalar yürüten öğrencilere özel burs sağlanması,
- Ortak tarih, medeniyet ve edebiyatımıza yönelik derslerin tüm üye ülke üniversitelerinde verilmesi yönünde çalışmalar yapmaktır (ohu.edu.tr). Genel amaç bağlamında, Türk Üniversiteler Birliğinin Türk Dünyasının bilimsel potansiyelini küresel düzeyde artırmayı hedefleyen bir platform olduğunu ifade etmek mümkündür. Birlik, üye üniversiteler arasında işbirliği, eğitim standartlarının uyumlu hale getirilmesi, ortak kredi transfer sistemi, öğrenci ve öğretim elemanı değişim programları gibi stratejilerle eğitimde bütünlük sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, diploma denkliği, üstünlüklerin paylaşılması ve ortak öğretim ile araştırma projeleri gibi uygulamalarla Türk Dünyasının bilimsel etkisini artırmayı hedeflemektedir. Bu sayede, Türk Dünyasının ortak kültürel değerleri bilimsel bir perspektifle aktarılırken, küresel alanda daha güçlü bir akademik işbirliği sağlanmaktadır.

5) Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği Kurucu Üyeleri

Türk Üniversiteler Birliği'nin kurucu üyeleri toplamda 4 ülkeden dahil olan 15 üniversite yer almaktadır. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye kurucu üyelerdir. Azerbaycan'da Azerbaycan Mimarlık ve İnşaat Üniversitesi, Azerbaycan Tıp Üniversitesi ve Bakü Devlet Üniversitesi kurucu üye üniversitelerdendir. Kazakistan'da Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak Türk Üniversitesi, Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi, L.N. Gumilyev Avrasya Milli Üniversitesi ve Nazarbayev Üniversitesi kurucu üye üniversitelerdendir. Kırgızistan'da Hüseyin Karasayev Bişkek Bilimler Üniversitesi, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası Kırgızistan Üniversitesi ve Yusuf Balasagun Kırgız Milli Üniversitesi kurucu üye üniversitelerdendir (<http://www.turkunib.org/tr>). Son olarak ülkemizde Atatürk Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi kurucu üye üniversitelerdendir. Güncel üyeler ise şu şekildedir: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye, Özbekistan ve Macaristan ülkelerinden 49 üniversitenin Üniversite Rektörleri, Rektör Yardımcıları, üst düzey yetkilileri ve temsilcileri (turkicstates.org). Nasıl ki Türk Devletleri Teşkilatı'nın amacı ortak dili, kültürü, tarihi ve kimliği paylaşan ülkeleri işbirliğine yönlendirmekse Türk Birliği Üniversiteleri de bu ülkelerdeki öğrencileri spor, kültürel ve eğitim kapsamında bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

6) Türk Devletleri Teşkilatı Üyesi Üniversiteler Birliği: Üye Sayıları

Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği'ndeki üniversiteler Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye, Özbekistan, Macaristan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ülkelerindendir. Azerbaycan ülkesine ait toplamda 12 üniversite vardır ve bu üniversiteler sırasıyla şu şekildedir: Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan Tıp Üniversitesi, Azerbaycan

Mimarlık ve İnşaat Üniversitesi, Azerbaycan Diller Üniversitesi Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Baku Slavic University, Azerbaijan State Agricultural University, Azerbaijan State Academy of Physical Education and Sport, Azerbaijan Academy of Labor and Social Relations, National Aviation Academy of "Azerbaijan Airlines" CJSC of the Republic of Azerbaijan, Baku Engineering University, Mingachevir State University.

Kazakistan'da toplamda 17 üniversite vardır ve bu üniversiteler sırasıyla şu şekildedir: Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi, L.N Gumilyov Avrasya Devlet Üniversitesi, Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak Türk Üniversitesi, Nazarbayev Üniversitesi, Atırâu Devlet Üniversitesi, Semey Tıp Üniversitesi, Sarsen Amanzholov Doğu Kazakistan Üniversitesi, Abay Kazakh National Pedagogical University, K.Zhubanov Aktobe Regional University, South Kazakhstan State Pedagogical University, Kazakh National Women's Pedagogical University, Almaty University of Management, Sarsen Amanjholov East Kazakhstan University, Karaganda Buketov University, Kyzylorda University named after Korkyt Ata, International University of Tourism and Hospitality.

Kırgızistan ülkesine ait toplamda 6 üniversite vardır ve bu üniversiteler sırasıyla şu şekildedir: Yusuf Balasaguni Kırgız Milli Üniversitesi, Hüseyin Karasaev Bişkek Beşeri Bilimler Üniversitesi, Uluslararası Kırgızistan Üniversitesi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Oş Devlet Üniversitesi, Kırgızistan: Batıralı Sıdıkov Kırgız-Özbek Uluslararası Üniversitesi.

Özbekistan ülkesine ait toplamda 11 üniversite vardır ve bu üniversiteler sırasıyla şu şekildedir: Alisher Navoi Özbek Dili ve Edebiyatı Taşkent Devlet Üniversitesi, Dünya Ekonomisi ve Siyaseti Üniversitesi, Taşkent Devlet Doğu Çalışmaları Üniversitesi, Kokand Üniversitesi, "İpek Yolu" Uluslararası Turizm Üniversitesi, Journalism and Mass Communications University of the Republic of Uzbekistan, Tashkent State Transport University, Samarkand State University named after Sharof Rashidov, Uzbekistan State Institute of Arts and Culture, Termiz University of Economics and Service, Tashkent International University.

Macaristan ülkesine ait toplamda 1 üniversite vardır ve bu üniversite Szeged Üniversitesidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ülkesine ait toplamda 2 üniversite vardır ve bu iki üniversite bu şekildedir: Doğu Akdeniz Üniversitesi (Cyprus), Bahçeşehir Cyprus University.

Ülkemizde toplamda 61 üniversite vardır ve bu üniversiteler sırasıyla şu şekildedir: İstanbul Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kapadokya Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İbn Haldun Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Altınbaş Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İstinye Üniversitesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Kafkas Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, İstanbul Gedik Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kayseri Üniversitesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Kırklareli Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Biruni Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, KTO-Karatay Üniversitesi, Burdur

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi (<http://turkunib.org/>). Türk Birliği Üniversiteleri, 7 farklı ülkeden oluşmakta olup, toplamda 110 üniversiteyi kapsamaktadır. Bu üniversitelerin büyük bir kısmı Türkiye sınırları içinde yer almaktadır, zira Türkiye, birliğin ana yüklenicisi ve lider ülkesi konumundadır. Türkiye, birliğin en önemli kararlarını alma ve belirlenen koşulları oluşturma sorumluluğunu üstlenmektedir. Ayrıca, bu süreçte Türkiye, belirlenen hedef ve standartları paydaşlarına aktarma görevini de yerine getirmektedir. Bu bağlamda, Türk Birliği Üniversiteleri arasında en fazla üniversite Türkiye'de bulunmaktadır.

7) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Üzerinden Türk Dünyası Kapsamında Bilimsel Potansiyeli ve İlişkileri

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ülkemizin İç Anadolu Bölgesi'nde yer almakta olup, 1992 yılında kurulmuştur (www.ohu.edu.tr). Üniversitemiz, kültürel ve bilimsel açıdan pek çok veriyi bir araya getirerek anlamlı bulgular elde etmekte ve bu bulguları ulusal ve uluslararası bilim camiasına sunan saygın bir kurumdur. Üniversitemiz, özellikle Türk Dünyasının değerli normlarını bir araya getirme ve bu normlar üzerinden bir bağ inşa etme noktasında stratejik bir öneme sahiptir. Üniversitemizin, Türk Dünyasının kültürel ve bilimsel bileşenlerinden hareketle yürüttüğü çalışmalar, bu bölge kapsamında derin bir iz bırakmakta ve akademik anlamda önemli katkılar sunmaktadır. Ayrıca, üniversitemizin kampüsünde yer alan otağ (çadır), Türkistan bölgesinin ortak sembolü olarak anlam kazanmaktadır. Bu sembolik unsur, üniversitemizin Türk Dünyasının kültürel ve entelektüel mirasına olan bağlılığını ve Türk bilincine verdiği önemi açıkça ortaya koymaktadır. Buna ek olarak, Türk Dünyası'ndan gelen öğrenciler için üniversitemizin kampüsündeki yurtlarda özel kontenjanlar ayrılmıştır. Bu uygulama, söz konusu öğrencilerin akademik hayatlarına ve faaliyetlerine yönelik olarak barınma ve beslenme gibi temel gereksinimlerinin karşılanmasını sağlamaktadır. Yurtlar ve kampüs içindeki otağ, Türk Dünyası'nın farklı ülkelerinden gelen öğrencilere gösterilen önemin bir yansıması olmakla birlikte Türkistan çerçevesinde, Türk kimliği ve bölgedeki birlikteliğe verilen önemi de simgelemektedir. Bilimsel perspektiften ise üniversitemizde, bilimsel çalışmalar çerçevesinde Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu (TÜDAS) faaliyet göstermektedir.

a) Üniversitemizde Türk Dünyası Üzerine Sempozyum

Üniversitemizde düzenlenen Türk Dünyası sempozyumları, bölgedeki kültürel ve akademik gelişmeleri ele alarak uluslararası işbirliklerini güçlendirmektedir. Bu sempozyumlar, Türk Dünyası ülkelerinin akademisyenlerini bir araya getirerek, araştırmaların derinlemesine tartışılmasına olanak sağlar. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu (TÜDAS), Türk Dünyası üzerine çalışan bilim insanlarını bir araya getirerek, bu alandaki bilimsel diyalogları teşvik etmek, yeni araştırma ve tartışmaların önünü açmak ve Türk Dünyası ile ilgili akademik literatürün niteliksel olarak gelişmesine katkı sağlamak amacıyla 2014 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi tarafından ilk kez düzenlenmiştir. Sempozyum, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Kazak Kızlar Milli Pedagoji Üniversitesi, Bakü Avrasya Üniversitesi ve M. Aknulla Başkurt Devlet Pedagoji Üniversitesi'nin işbirliğiyle gerçekleştirilmiş olup, ilk etkinlikten itibaren sırasıyla Niğde, Almatı ve Bakü'de ev sahibi üniversitelerin katkılarıyla düzenlenmiştir. Bugüne kadar, sempozyuma en az yedi farklı ülkeden katılım sağlanmış ve katılımcıların büyük bir kısmı ev sahibi ülkelerin dışından gelmiştir (www.ohu.edu.tr). Bu bağlamda TÜDAS kapsamında, Türk Dünyası'na ait çeşitli bilimsel değerler detaylı bir şekilde ele alınmakta ve farklı alanlarda çalışan bilim insanları, Türk Dünyası çatısı altında bu sempozyumda bir araya gelmektedir.

b) Üniversitemizde Türk Dünyasından Gelen Öğrenciler ve Akademik Personeller

Üniversitemizin Türk Dünyası'na verdiği önem, yabancı uyruklu akademisyen ve öğrencilerin üniversitemizde görev alması, akademik faaliyetlerde bulunması ve eğitimlerini tamamlaması açısından da açıkça gözlemlenmektedir. Erasmus+ ders verme hareketliliği

kapsamında, Türk Dünyası üniversitelerinden Macaristan'a yönelik akademik personel değişim programı mevcuttur. Bunun yanı sıra, öğrenciler için de aynı şekilde Macaristan'da Erasmus+ programı kapsamında eğitim alma fırsatı sunulmaktadır. Kazakistan'dan 6 öğrenci ve 2 akademisyen, Azerbaycan'dan ise 6 öğrenci ve 4 akademisyen üniversitemize kabul edilmiştir (www.ohu.edu.tr). Ayrıca üniversitemizin çeşitli bölümlerinde Türkistan diyarından gelen akademisyenler, akademik personel olarak görev almakta ve akademik faaliyetlerini başarıyla sürdürmektedirler.

Üniversitemiz ile Türkistan diyarı arasındaki kültürel ve akademik ilişkilerin kurulmasını ve güçlendirilmesini sağlayan, Türkistan'dan gelen öğrenci ve akademisyenlerin üniversitemize kabulünü mümkün kılan diğer bir program ise Akademik ve Bilimsel İşbirliği Mütabakatı (Memorandum of Understanding) programıdır. Bu protokol Türk Dünyası'nda yer alan Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan gibi ülkelerle gerçekleştirilmiştir. 2011 yılından itibaren üniversitemizden Türkistan ülkelerine yaklaşık 51 öğrenci ve 9 akademisyen gönderilmiştir. Bunun yanı sıra, üniversitemize yaklaşık 787 öğrenci ve 59 akademisyen kabul edilmiştir (www.ohu.edu.tr). Türkistan bölgesi ile gerçekleştirilen öğrenci ve akademisyen değişimi, Türk Dünyası'nın bilimsel yelpazesini genişletmekte ve bu bağlamda küresel ölçekte önemli bir bilimsel faaliyet ortaya koymaktadır.

Orhun Değişim programı Türk Keneşi Türk Üniversiteler Birliği üyeler arasında imzalanan ve öğrenci ve öğretim üyesi değişim programı olarak ifade edilmektedir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin Orhun Değişim Programı Protokolü imzalamıştır ve bu ülke ve üniversiteler Azerbaycan: Azerbaycan Tıp Üni. Kazakistan: Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi ve Kh. Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi. Kırgızistan: Uluslararası Kırgızistan Üniversitesi ve Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi ülke ve üniversiteleri yer almaktadır. Bu ülkelerden üniversitemize gelen öğrenci sayısı yaklaşık 41, akademisyen sayısı ise 14'tür. Üniversitemizden bu ülkelere giden öğrenci sayısı 13, akademisyen sayısı ise 13'tür (http://www.nu.edu.tr/). Şu anda Türkmenistan ile resmi bir anlaşma bulunmamakla birlikte, bu konuda yürütülen çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Türk Dünyası'ndan gelen öğrenciler, Erasmus programı kapsamında da üniversitemize kabul edilmekte ve burada akademik faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu öğrenciler, kendi kültürel değerlerini yaşatmak, ülkelerini tanıtmak ve kendilerini ifade etmek fırsatı bulurken, aynı zamanda kişisel ve akademik gelişimlerini sağlamaktadırlar. Eğitim süreçleri boyunca farklı eğitim sistemlerine ilişkin görüşler edinmekte ve bu birikimlerini kendi ülkelerinde uygulamaya koymaktadırlar. Öğrenciler, Avrupa odaklı çalışmalar yaparak, Avrupa'da iş bulma konusunda önemli bir gelişim göstermektedirler. Üniversitemiz, onlara her türlü akademik unsur öğretirken, Türkiye'deki eğitim sistemi, Avrupa ve dünya çapındaki akademik çalışmalara dair bilgi ve deneyim kazanmalarına olanak tanımaktadır.

Üniversitemizin Uluslararası İlişkiler Ofisinde Türk Dünyası üniversitelerinden gelen birçok öğrenci, üniversitemizde eğitim görmektedir. Uluslararası İlişkiler Ofisinin amacı, uluslararasılaşmayı amaç edinerek öğrencilere, araştırmacılara ve akademik/ idari personele uluslararası tecrübe kazandırmak; değişen dünyanın ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılayabilen, yenilikçi ve araştırmacı bireyler yetiştirmektir (www.ohu.edu.tr). Bu bağlamda, üniversitemiz, Türkistan bölgesi ile olan ilişkilerin hem akademik hem de kültürel açıdan güçlü ve sürdürülebilir olmasını sağlamak amacıyla çeşitli programlar geliştirmeyi hedeflediği ve bu kapsamda, Türkistan bölgesindeki öğrenci ve akademisyenlerle kültürel ve akademik bir işbirliği kurmayı sürekli olarak amaçladığı ifade edilebilir.

c) Üniversitemizde Türk Dünyası Kapsamında Faaliyet Gösteren Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Bölümler ve Kulüpler

Araştırma merkezleri kapsamında üniversitemizde Türk Dünyasına yönelik uygulama ve araştırma merkezleri bulunmaktadır. Kaşgarlı Mahmut Uygur-Çin Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türk Dünyası Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi yer almaktadır. Bunun

dışında Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi öğrencilerimize Türkçeyi öğretmek, Türk kültürünü tanıtmak ve çeşitli faaliyetler aracılığı ile Türkiye'ye uyumlarını sağlamak üzere etkinliklerini sürdürmektedir. Kazak Kültürü ve Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi yer almaktadır ve bu merkezin amacı, Kazak kültürü ve Türk Dünyası üzerine yapılan araştırmaların disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmasıdır. Aynı zamanda Kazak Türkçesi üzerine çalışmaların desteklenmesi amaçlanmaktadır. Üniversitelerdeki ilgili bölümlerin eğitim faaliyetlerinin güçlendirilmesi ve bilimsel toplantıların düzenlenmesi planlanmaktadır (ohu.edu.tr). Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) de Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi öğrencilerimize Türkçeyi öğretmek, Türk kültürünü tanıtmak ve çeşitli faaliyetler aracılığı ile Türkiye'ye uyumlarını sağlamak üzere etkinliklerini sürdürmektedir (www.ohu.edu.tr).

Üniversitemizde araştırma merkezleri dışında, Avrasya Araştırmaları Bölümü de bulunmaktadır ve bu bölümde Türk Dünyası üzerine birçok akademik çalışma lisansüstü düzeyde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, üniversitemizde Türk Dünyası ile ilgili çeşitli kulüpler faaliyet göstermektedir, bunlar arasında en öne çıkanlar Kültürler Arası Dayanışma Kulübü ve Türk Dünyası Araştırmaları Kulübü'dür (www.ohu.edu.tr). Bu bağlamda üniversitemizde bölüm ve kulüp kapsamında birçok akademik faaliyet yer aldığı ifade edilebilir.

Sonuç

Bu çalışmanın odaklandığı temel konu, sosyolojinin sunduğu araştırma olanakları aracılığıyla toplumsal, kültürel, kolektif ve bireysel bağlar arasındaki ilişki dinamiklerinin inşası ve evrimidir. Bu doğrultuda üniversiteler, sadece bilimsel bilgi üretme işleviyle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda toplumsal yapıları dönüştüren ve güç ilişkilerini yeniden şekillendiren kritik sosyal kurumlar olarak stratejik önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle Türkistan yurdundaki üniversiteler arasındaki akademik işbirlikleri, bireylerin ulusal ve bölgesel sosyal hiyerarşilerden bağımsızlaşmalarını sağlayarak daha geniş bir toplumsal mobiliteye olanak tanımaktadır. Türk Üniversiteler Birliği gibi yapıların bölgesel işbirliklerini güçlendirmesi, eğitim yoluyla güç dinamiklerini dönüştürmekte ve toplumlar arasındaki sosyal sınırları aşmayı mümkün kılmaktadır. Bu ilişkide Anadolu'nun bozkırları ortasında kendini var eden Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, akraba Türk topluluklarının bulunduğu bölgelerde çeşitli akademik programlar aracılığıyla akademik dayanışmayı pekiştirmekte, birlikte hareket etme, aklın ve bilimin Türkün mefkuresi haline getirmeye çalışmaktadır. Maddi unsurların dayanaklarını oluşturan bu gelişmeler, dil birliği, tarih birliği ve tarih bilinci ile ortak bir geleceğin şekillendirilmesine katkı sağlayacaktır. Türkistan diyarı ile bozkır kenti olan Niğde karşılıklı kıvılcımla Türklüğü şumullendirecektir. Bu süreç, azim ve iradeyi ortaya koyan bir örnek teşkil etmektedir.

Üniversiteler arası iş birliği aynı zamanda çağın gerekleri olan akla dayalı bilginin ve aklın ürünü olan teknolojinin toplumların yaşamındaki kalkınmaya tesirini hızlandıracak ve gelecek asrın kendi kendine yeterli gelişmiş bölgesini etkileyen Türk toplulukların asabiyyetini güçlendirecek ve gelecek asrın Türk asrı olmasını sağlayacak en temel iş birliği alanı oluşturmaktadır. Topluluklar arası hiyerarşik atlı üstlü oluşumun ve kültürel öğretilerin kardeşlik hukuku temelinde gelişmesini ortak kuralların ve ilkelerin oluşturulmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Barnett, R. (2008), *Üniversitede İdeoloji ile Yaşamak*, (Çev. S. Eren), İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Bilge, M. (2016), "Bilgi, Bilim ve Üniversite", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, C:12, S:28, s.15.
- Foucault, M. (1999), *Bilginin Arkeolojisi*, (Çev. V. Urhan), İstanbul, Birey Yayınları.
- Öner, N. (2008), *Bilginin Serüveni*, Ankara, Vadi Yayınları.
- Telli, A. (2021), *Türk Üniversiteleri ve Akademisinin Dünyadaki Konumu*, Bursa, Ekin Basım Yayın.

Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği. (2025). Erişim Adresi: <http://turkunib.org/tr>

Dr. Aziz SANCAR Konuşması. (2025). Erişim Adresi: <https://guvsam.istinye.edu.tr/sites/guvsam.istinye.edu.tr/files/docs/2023-06/G%C3%BCndeme%20Bak%C4%B1%C5%9F%20Say%C4%B1%2037.pdf>

Türk Devletleri Teşkilatı. (2025). Erişim: [https://www.turkicstates.org/tr/turk-konseyi-hakkinda#:~:text=T%C3%BCrk%20Devletleri%20Te%C5%9Fkilat%C4%B1%20\(eski%20ad%C4%B1yla,%C3%B6rg%C3%BCt%20olarak%202009%20y%C4%B1%C4%B1nda%20kurulmu%C5%9Ftur.](https://www.turkicstates.org/tr/turk-konseyi-hakkinda#:~:text=T%C3%BCrk%20Devletleri%20Te%C5%9Fkilat%C4%B1%20(eski%20ad%C4%B1yla,%C3%B6rg%C3%BCt%20olarak%202009%20y%C4%B1%C4%B1nda%20kurulmu%C5%9Ftur.)

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT). (2025). Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/turk-konseyi.tr.mfa#:~:text=Kurulu%C5%9Fun%20Amac%C4%B1,ve%20%C3%A7ok%20taraf%C4%B1%20%C3%A7er%C3%A7evede%20geli%C5%9Ftirmek.>

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi. (2025). Erişim: <https://ikadder.org/turk-dili-konusan-ulkeler-isbirligi-konseyi/>

Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği. (2025). Erişim: <http://www.turkunib.org/tr>

25 Yıllık Tecrübenin Ardından Türk Keneşi Bünyesindeki Ülkelerde Ortak Kuruluşlar İlişkiler ve İş Birlikleri. (2025). Erişim: <https://orasam.manas.edu.kg/rapor/02%20-%2025%20Yillik%20Tecrubenin%20Ardindan%20Turk%20Kene.pdf>

Türk Keneşi Türk Üniversiteler Birliği. (2025). Erişim: <https://ohu.edu.tr/orhun/sayfa/turkunib>

Türk Devletleri Teşkilatı Türk Üniversiteler Birliği Rektörler Özel Toplantısı*Semerkant. (2025). Erişim: <https://guvsam.istinye.edu.tr/sites/guvsam.istinye.edu.tr/files/docs/2023-06/G%C3%BCndeme%20Bak%C4%B1%C5%9F%20Say%C4%B1%2037.pdf>

Türk Keneşi Türk Üniversiteler Birliği Orhun Süreci Hazırlık Toplantısı Gerçekleştirilmiştir. (2025). Erişim: https://turkicstates.org/tr/haberler/turk-kenesi-turk-universiteler-birligi-orhun-sureci-hazirlik-toplantisi-gerceklestirilmistir_1240

Semerkant'taki Türk Üniversiteler Birliği Toplantısına Katıldık. (2025). Erişim: <https://afsu.edu.tr/semerkanttaki-turk-universiteler-birligi-toplantisina-katildik/>

Türk Keneşi Türk Üniversiteler Birliği Toplantısı Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde (KTMÜ) gerçekleştirildi. (2025). Erişim: https://turkicstates.org/tr/haberler/turk-kenesi-turk-universiteler-birligi-toplantisi-kirgizistan-turkiye-manas-universitesinde-ktmu-gerceklestirildi_1176

Türk Devletleri Teşkilatı – Türk Üniversiteler Birliği 6.Genel Kurul Toplantısı Gerçekleştirildi. (2025). Erişim: <https://www.cumhuriyet.edu.tr/haber/11616-turk-devletleri-teskilati-turk-universiteler-birligi-6-genel-kurul-toplantisi-gerceklestirildi>

Türk Konseyi Türk Üniversiteler Birliği 4. Genel Kurulu Ahmet Yesevi Üniversitesi Ev Sahipliğinde Yapıldı. (2025). Erişim: https://www.turtep.edu.tr/index.php?sayfa=guncel_detay&hbr=1710

Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu. (2025). Erişim: <https://www.ohu.edu.tr/tudam/sayfa/tudas>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Tarihçesi. (2025). Erişim:

[https://www.ohu.edu.tr/akts/sayfa/genel-](https://www.ohu.edu.tr/akts/sayfa/genel-bilgi#:~:text=Nigde%20%C3%96mer%20Halisdemir%20%C3%9Cniversitesi%2011,%C3%B6%C4%9Fretme%20ba%C5%9Flam%C4%B1%C5%9F%20bir%20devlet%20%C3%BCniversitesidir.)

[bilgi#:~:text=Nigde%20%C3%96mer%20Halisdemir%20%C3%9Cniversitesi%2011,%C3%B6%C4%9Fretme%20ba%C5%9Flam%C4%B1%C5%9F%20bir%20devlet%20%C3%BCniversitesidir.](https://www.ohu.edu.tr/akts/sayfa/genel-bilgi#:~:text=Nigde%20%C3%96mer%20Halisdemir%20%C3%9Cniversitesi%2011,%C3%B6%C4%9Fretme%20ba%C5%9Flam%C4%B1%C5%9F%20bir%20devlet%20%C3%BCniversitesidir.)

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Erasmus. (2025). Erişim:

<https://www.ohu.edu.tr/uluslararasi/sayfa/erasmus--ders-verme-hareketliliği>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi: Information Package Course Catalogue. (2025). Erişim:

<https://www.ohu.edu.tr/ects/page/international-programs>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Orhun Koordinatörlüğü. (2025). Erişim:

<http://www.nu.edu.tr/orhun/sayfa/orhun-hakkında>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi: International Relations Office. (2025). Erişim:

<https://www.ohu.edu.tr/internationalrelations/headline/12317>

Kazak Kültürü ve Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi. (2025). Erişim:

<https://ohu.edu.tr/kazak>

Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi. (2025). Erişim:

<https://www.ohu.edu.tr/nutomer>

Öğrenci Kulüpleri Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı. (2025). Erişim:

<https://www.ohu.edu.tr/ogrencikulupleri/sayfa/ogrenci-kulupleri-toplulukları>